

PROSTOR IN GEODEZIJA?

Aleš Seliškar

Naslov današnjega posveta »Prostor in geodezija?« lahko preberemo večpomensko: Ali geodeti obvladamo prostor? Ali imamo geodeti svoj prostor v Sloveniji? Ali smo geodeti svoj prostor uredili? In verjetno lahko razberemo še veliko drugih povezav in vprašanj.

Prvo vprašanje glede uspešnosti geodetov pri obvladovanju prostora je namenjeno celotni geodetski stroki. Res je, da smo marsikaj že naredili in da marsikateri segment obvladujemo, a dela je še veliko. Ne le na popolnoma geodetskih področjih, kjer se počutimo suverene in nedotakljive, še večji izzivi pa tudi naporu nas čakajo na drugih področjih povezanih z našo dejavnostjo. Nova prostorska zakonodaja prinaša vrsto možnosti. Zaenkrat jih izkoriščamo slabo. Delež, ki si ga bomo geodeti odrezali pri izdelavi planskih dokumentov in vodenju zbirke prostorskih podatkov, ter morebitna usmerjenost aktivnosti urejanja prostora in graditve v stimulacijo lastnikov in investorjev za izboljšanje evidentiranja nepremičnin, vse to je odvisno le od nas samih.

Koliko veljamo geodeti? Kaj želimo biti v slovenskem prostoru? To se sprašujemo vsak posebej in vsak ima svoje mnenje. Prav posebej družbeno ali politično prodorni nismo. Čisto servisna dejavnost pa tudi ne bi bili radi. Biti moramo boljši, bolj razpoznavni, pridobiti moramo poseben status, to je tudi jasno. Toda, kdo so tisti geodeti, ki bodo za to poskrbeli?

Ali imamo svoj prostor urejen? Vprašanje bi se bralo in razumelo lepše: Ali imamo red v svoji geodetski hiši? Ali vemo, kdo stanuje nad kom, kdo za kaj skrbi, za kaj smo odgovorni vsi? In spet: Kdo so tisti geodeti, ki bodo poskrbeli za složno in razkošno življenje v geodetski hiši?

Vsi vemo, da bi v geodeziji nekdo moral nekaj narediti, in še večkrat vemo, da nekdo nečesa ni naredil. In kdo od geodetskih subjektov je tisti, ki je dežurni krivec?

Je to državna geodetska služba? Lokalna geodetska služba, ki je ni? Matična sekcija geodetov pri Inženirski zbornici Slovenije? Geodetsko šolstvo? Geodetski raziskovalci? Zveza geodetov Slovenije? So to geodetska podjetja? Društvo sodnih izvedencev in cenilcev geodetske stroke?

Ali pa smo že nekoliko izgubili zaupanje vase in iščemo pomoč pri resornem ali drugem ministrstvu oziroma čakamo na zveličavni prihod evropske geodezije?

Pa je pravi odgovor na večino vprašanj enostaven in velikokrat povedan na vsakem Geodetskem dnevu in na večini prireditev, na katerih se slovenski geodeti srečujemo. Slovenska geodezija je v rokah vseh slovenskih geodetov. V slovenski geodeziji ni vodilnega. Le od posamezne priložnosti je odvisna različna razporeditev vseh akterjev.

Pomembno je le to, da bi za uspešno obvladovanje prostora, uveljavitev geodezije in za prijazno geodetsko hišo morali biti vedno aktivni vsi subjekti.

Velikokrat se ne obnašamo tako. Pogosto kakovostno opravimo svojo nalogo, za katero smo nesporno pristojni. Potem pa čakamo, da bodo drugi to kar sami od sebe opazili in naš izdelek, vedenja, rešitev uporabili pri sebi. Včasih pa tudi nalašč česa ne naredimo, zato da tudi drugemu ne bi uspelo. Majhen začaran klobčič majhnih geodetov v majhni Sloveniji.

Ali se znamo izviti? Poskusimo! Za to se vedno najde prava priložnost. Trenutni izzivi in dogajanja so kar pravšnji:

Zaključujemo projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin.

Odpiramo nova področja zbirk prostorskih podatkov in sodelovanja v posameznih fazah urejanja prostora in graditve.

Operativno smo začeli z vzpostavitvijo topografske baze.

Prve delujoče permanentne postaje GPS so začetek prehoda na nov državni koordinatni sistem.

Uspešno so narejeni prvi koraki za novo področje delovanja službe pri vrednotenju nepremičnin.

Predvidena reorganizacija Geodetske uprave Republike Slovenije bo nekoliko prerazporedila geodete po Sloveniji in odprla prostor za delovanje lokalnih geodetskih služb.

Z vzpostavitvijo katastra stavb zapolnjujemo vrzel osnovnih podatkov o nepremičninah in prostoru.

Vedno več uporabnikov razume in uzakonja povezavo svojih prostorskih podatkov z zemljiškim katastrom oziroma katastrom stavb.

Razlogov in izzivov torej več kot dovolj. In kako se lotiti posla? Začeli smo že. Nekateri projekti so že v operativni izvedbi, za nekatere se pripravlja metodologija, oblikovanje podzakonskih predpisov po prostorski zakonodaji je na vrhuncu. Potrebno je le medsebojno sodelovanje, več obveščanja in več razumevanja. Pa ne že spet razumeti, da bo vsak vse obveščal. Kaj kdo dela, je v največji meri javno znano. Kdor koli bi rad sodeloval, naj se priključi, naj pove svoj predlog, naj vsaj pove, da ga kaj zanima. In predvsem, naj ne obupa ob prvem neuspelem poskusu.

Vsaj za Geodetsko upravo Republike Slovenije lahko trdim, da smo v največji meri uredili tisto, za kar smo pristojni, da z reorganizacijo poskušamo postati dovolj veliki in oblikovani za izvajanje svojih nalog, da nismo zadovoljni s svojimi rezultati pri koncipiranju novih nalog, predvsem tistih na negeodetskih področjih, da nismo pripravljeni hoditi po kostanj v žerjavico za druge, da pa smo svoj prostor popolnoma odprli in smo po svojih možnostih pripravljene pri iskanju in udejanjanju novih izzivov slovenske geodezije sodelovati s komer koli.